

Mijn duin

Een rubriek waarin een (on)bekende duinliefhebber zijn of haar favoriete duinlandschap laat zien. Dit keer: Jaco Diemeer

Tekst: Jaco Diemeer

Wie?

Jaco Diemeer. Geboren en getogen in en nabij de Kennemerduinen, waar mijn opa jachtopziener is geweest. Mijn andere opa trouwens ook, maar dan in Egmond. De duinen zijn me dus met de paplepel ingegoten en ik vind het nog steeds het mooiste

landschap. Ik woon in Bloemendaal op de oude strandwal, en ben werkzaam bij Landschap Noord-Holland in de buitendienst, en als zelfstandig natuuronderzoeker en boomverzorger. Daarnaast ben ik als vrijwillig natuurbeheerder actief bij de “Vrienden van het Kennemerstrand”.

Favoriete plek

Elk duingebied heeft zijn eigen karakter en specialiteiten, en vooral die op de waddeneilanden vind ik prachtig. Maar de parel van het Nationaal Park Zuid-Kennemerland is het Kennemerstrand bij IJmuiden aan Zee. Hier is begin jaren 90 onbedoeld een primaire

duinvallei aangelegd, die volgebouwd zou worden maar tussen wal en schip bleef liggen. Omdat niemand zich erom bekommerde heb ik in 2003 de “Vrienden van het Kennemerstrand” opgericht, met als doel het natuurbeheer door vrijwilligers te laten uitvoeren omdat het gebied dichtgroeide met wilgen en duindoorns en er geen geld beschikbaar was en alleen vergaderd werd. Dit beheer werd een groot succes, het gebied valt nu onder Natura2000 en staat inmiddels bekend als de soortenrijkste duinvallei van de Hollandse kust. Het Kennemerstrand kan nu op een presenteerblaadje worden overgedragen aan Natuurmonumenten!

Primaire duinvallei vol kleuren

Ik kom graag op strandvlaktes en in vochtige, primaire duinvalleien zoals je ze bijvoorbeeld vindt op de Hors op Texel en ook op andere plekken op de Waddeneilanden. Maar in mijn jeugd waren de Kennemerduinen uitgedroogd door de waterwinning, en waren soorten als parnassia, slanke duingentiaan en moeraswespenorchis zo goed als uitgestorven. Alleen in het Houtglop en het Zuidervlak waren die nog in beperkte mate te vinden. Aangroeikust was er wel, bij IJmuiden, als gevolg van de haakse pieren in zee. Daar was jonge duinvorming aan de gang, en in feite ook langzame afsnoering van het brede strand en dus spontane vorming van een primaire duinvallei. Maar voor het zover was greep de mens in door er een nieuwe zeereep omheen te leggen en werd dit proces van duinvalleivorming abrupt en kunstmatig uitgevoerd, met als doel economische ontwikkeling. Ongeveer tegelijkertijd werd de waterwinning in de Kennemerduinen na een eeuw stopgezet, waardoor er een sterke kwelstroom op gang kwam. Deze kalkrijke kwel in combinatie met

Jaco Diemeer. Foto: Thijs van Trigt

vers, voedselarm strandzand bleek optimale omstandigheden te bieden aan duinvalleisoorten, die zich dan ook massaal vestigden. Op het Kennemerstrand ziet het in mei eerst paarsroze van moeraskartelblad, dan in juni geel van de ratelaar, in juli wit van de moeraswespenorchis en in augustus van de parnassia met daartussen de duingentiaantjes. Het meest vermeldenswaard zijn wel de grote populaties van de groenknolorchis en vooral die van honingorchis (*zie ook pagina 5*). Hopelijk kan het Kennemerstrand een brongebied worden voor de omringende, inmiddels herstelde duinen.

Het hele jaar door

Het Kennemerstrand biedt nog veel meer. De recente vondst van groen schorpioenmos is spectaculair. Van april tot in juni is het gebied een soort ‘badkuip’ vol met vogelzang van nachtegaal, blauwborst en soms een roodmus. Ook hoor je dan het koor van de rugstreeppadden. In de zomer is het een paradijs voor nachtvlinders, en vind je er de behaarde grasslak. In de herfst stoot je vaak onbedoeld een bokje op, en zie je leuke paddenstoelen zoals de rietlandwimperzwam. En in de winter komen de kramsvogels en de blauwe kiekendief. Daarom kom ik graag het hele jaar door op het Strand vol Verrassingen! •

Kennemerstrand.
Foto: Harm Botman †

